

Odločitveni model za vključevanje osnovnih šol v mednarodne projekte za vseživljenjsko učenje

The Decision Making Model for Intergration of Primary Schools in International Lifelong Learning Projects

Spasovski Maruška
maruska.spasovski@gmail.si

Povzetek

V devetletni osnovni šoli si čedalje več učiteljev prizadeva popestriti učne ure, učencem približati učno snov in spodbuditi učence k samostojnemu delu in učenju. Z vključevanjem v razne projekte, tako učitelji kot učenci na zanimiv način pridobivajo nova znanja in spoznanja.

Mednarodni projekti in sodelovanje v njih predstavljajo velik izziv za šolo. Sodelovanje v projektu in uspešna izvedba projekta sta zelo zapletena, zato je potrebno natančno preučiti kateri projekt ustreza določenim zahtevam.

V članku je predstavljen postopek vrednotenja mednarodnih projektov za osnovne šole. V prvem delu je opredeljen problem, metodologija ter informacije o posameznih mednarodnih projektih.

Pomen opisnih kriterijev pri ocenjevanju projekta je podan v drugem delu. S pomočjo računalniškega programa Dexi pa je, ob upoštevanju kriterijev, predstavljen odločitveni model, katerega rezultat je končna ocena projekta.

S pomočjo modela ocenjevanja je predstavljen nov, preprost in natančen način izbire najbolj primerne projekta, ki bo olajšal delu učitelju, ki se spopada s takimi problemi.

KLJUČNE BESEDE: vseživljenjsko učenje, vrednotenje, mednarodni projekti, samostojno delo, program Dexi

Abstract

In the 9-year programme of primary school education teachers give more and more effort to diversify school lessons. They are also trying to bring educational material and to encourage pupils to work and learn independently.

By participating in various projects, both teachers and pupils are on an interesting way acquiring new knowledge and insights.

International projects represent a major challenge for the school. Participation and the successful implementation of the project are very complex. It is necessary to carefully examine which project fits for certain requirements.

The article presents procedure of evaluating international projects for elementary schools.

The first part defines the problem, methodology and information on various international projects.

The second part discusses the significance of written reports. The model and his criteria are introduced with the help of the Dexi programme. The result is the final assessment of the project.

The model presents a new, simple and accurate way of choosing the most suitable project. The model will also facilitate the work of teacher who is faced with such tasks and problems.

KEYWORDS: lifelong learning, evaluation, international projects, independent work, Dexi programme

1 Uvod

Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) izvaja naloge nacionalne agencije programa ES Vseživljenjsko učenje.

Program Vseživljenjsko učenje predstavlja glavni program EU na področju izobraževanja in usposabljanja. Vsebuje štiri vsebinsko vzporedna programska področja kot so projekti Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci in Grundtvig. Z vključevanjem v mednarodne projekte, je potrebno poudariti predvsem pomembnost timskega dela med učenci in učitelji, ki naj bi z vnosom novih in ustvarjalnih pristopov klasičnem poučevanju in učenju nudilo dodatno vrednost. V devetletni osnovni šoli si čedalje več učiteljev prizadeva popestriti učne ure, učencem približati učno snov in spodbuditi učence k samostojnemu delu in učenju. Z vključevanjem v razne projekte, tako učitelji kot učenci na zanimiv način pridobivajo nova znanja in spoznanja. Predvsem pa pridobivajo osnovne življenjske spretnosti.

Prizadevati si moramo izgraditi tak sistem izbiranja in vključevanja v projekte, ki nam bo pomagal bolje razumeti, kaj lahko z vključitvijo v posamezen mednarodni projekt pridobimo. Hkrati naj bi nas usmeril, da bomo načine poučevanja prilagodili tako, da bodo učenci kot tudi učitelji lahko dosegali tudi zahtevnejše cilje. Pri tem pa moramo upoštevati sposobnosti, potrebe in interese ter učence hkrati navajati na samostojnost. S sodelovanjem v projektih učenci izboljšajo sposobnosti samostojnega dela in dela v okoljih, kjer se morajo sami organizirati. S tem postopoma pridobivajo večje zaupanje vase in motivacijo za učenje.

1.1 Predstavitev problema

Mednarodni projekti in sodelovanje v njih predstavljajo velik izziv za šolo. Od zaposlenih na šoli velikokrat zahtevajo dodaten vložek dela in dobre volje, vendar izkušnje evropskih in slovenskih šol kažejo, da se takšna investicija bogato obrestuje.

Ugotavljamo, da je sodelovanje v projektu in uspešna izvedba projekta zelo zapletena, zato je potrebno natančno preučiti kateri projekt ustreza določenim zahtevam. Vedno znova se porajajo vprašanja, ali je projekt primeren za določeno skupino učencev ali učiteljev, ali bodo sposobni uspešno speljati projekt do konca in ali bodo pri tem pridobili dovolj novih spoznanj. Odločanje je aktivnost, ki nastopa kot del splošnega reševanja problemov na praktično vseh področjih človekovega delovanja (Bohanec, 2006). Odločitev o izbiri najbolj ustreznega projekta je zelo pomembna, saj pravilna odločitev prinese tudi veliko pozitivnih izkušenj.

Za vključitev v projekt in s tem uspešen zaključek in dosega cilja projekta pomembni določeni dejavniki. To so predvsem čas za oblikovanje idej, planiranje projekta, pisanje prijave v prijavni obrazec, poročanje in morebitne spremljevalne aktivnosti. Naslednji dejavniki so viri in sredstva, to so, denar in znanje sodelujočih, oprema, pripomočki in podizvajalci. Namen in cilji projekta pa so rezultati projekta in notranja delitev nalog v projektu.

Izbira projekta v šoli je največkrat odvisna od popularnosti projekta. Učitelji pa dejansko ne vedo koliko projektov jim je še na voljo in ker niso seznanjeni z njimi se raje ne poglobljajo in ne vidijo možnosti vključitve, saj projekta ne preučijo podrobno. Posledično lahko to pripelje do nezadostnega upoštevanja učenčevih želja in zanimanj. Posebno pomembno je vprašanje, kako pomagati odločevalcu, da bi na sistematičen, organiziran in čim lažji način prišel do kvalitetne odločitve (Bohanec, 2006).

1.2 Predstavitev okolja

Osnovna šola je uradna ustanova, ki izvaja zakonsko določeno izobraževanje (http://sl.wikipedia.org/wiki/Osnovna_šola). V šolskem letu 2003/2004 se je v skladu z Zakonom o osnovni šoli začelo izvajati 9-letno izobraževanje v vseh osnovnih šolah. 9-letno izobraževanje je s seboj prineslo veliko pomembnih novosti, s katerimi naj bi učenca spodbudili k kreativnemu razmišljanju, k večjem zanimanju za učenje in podobno. V skladu s temi načeli je leta 2007 CMEPIUS (Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja) z vključitvijo v program Evropske skupnosti Vseživljenjsko učenje, začel spodbujati vse izobraževalne ustanove k vključevanju v mednarodne projekte.

MEDNARODNI PROJEKTI V OSNOVNIH ŠOLAH

Projekt je ciljno usmerjen proces razvijanja dejavnosti. Usmerjen je k doseganju končnega cilja. Z doseganjem posameznih pod ciljev se do cilja prihaja postopoma. Pobudnik projekta je lahko posameznik (učitelj, ravnatelj, učenec) ali pa mednarodna organizacija, ki je običajno tudi nosilec projekta. Za uspešno realizacijo projekta je potrebno poiskati zainteresirane izvajalce (učence) in vodje (učitelje) projekta.

Učenci in učitelji naj bi z vključevanjem v mednarodne projekte pridobili veliko novih spoznanj in kompetenc:

- zanimanje za druge države in kulture,
- zanimanje o šolskem življenju in šolskem življenju v partnerskih državah,
- strpnost do drugih kultur in ljudi,
- spoznavanje in razumevanje šolskih sistemov,
- trajni osebni stiki,
- motivacija za učenje tujih jezikov,
- socialne spretnosti in sposobnost timskega dela,
- strokovno znanje in kompetence informacijsko - komunikacijskih tehnologij, samozavest in motivacija za učenje,
- delo v interdisciplinarnih ekipah,
- nove teme,
- nove učne metode,
- izboljšanje klime na šoli,
- okrepitev interdisciplinarnih pristopov k poučevanju in učenju, ipd.

Šola pa na ta način pridobi močnejšo evropsko razsežnost.

Ves čas sodelovanja v projektu je v ospredju aktivna vloga učencev in njihov osebni, jezikovni in strokovni razvoj (skupinsko delo, problemsko učenje, izbiranje vsebin glede na zanimanje in sposobnosti učencev ter upoštevanje njihovih idej). S tem pa se razvija sposobnost ustvarjalnega in kritičnega mišljenja ter presojanja z namenom, da se zagotovi razumno in samozavestno odločanje učencev v novih in nepredvidljivih situacijah.

PROJEKT COMENIUS ŠOLSKA PARTNERSTVA

Comenius je del programa Vseživljenjsko učenje in je namenjen sodelovanju šol in učiteljev. Povečati želijo evropsko dimenzijo izobraževanja s pomočjo sodelovanja šol v Evropi. S sodelovanjem v aktivnostih programa naj bi razvijali poznavanje in razumevanje evropske kulture in jezikovne raznolikosti. Sodelovanje s šolami iz različnih držav ponuja priložnost komuniciranja v tujem jeziku in izboljša motivacijo za učenje jezikov. Program podpira uporabo informacijsko komunikacijskih tehnologij. Namenjen pa je predvsem povečanju kakovosti šolskega izobraževanja v Evropi. Aktivnosti trajajo 2-3 leta.

PROJEKT eTWINNING

Je poseben del programa Vseživljenjsko učenje, ki je namenjen podpori in spodbujanju uporabe sodobnih tehnologij v izobraževanju. Poudarek projekta je predvsem na partnerskih odnosih in strokovni rasti sodelujočih. Osrednje orodje je eTwinning portal, kjer so na voljo brezplačna orodja za spletno sodelovanje.

PROJEKT iEARN (International Education and Resource Network)

Program iEARN je največja svetovna neprofitna organizacija, ki omogoča učiteljem in učencem z uporabo interneta in drugih informacijsko komunikacijskih tehnologij sodelovanje v projektih, ki spodbujajo učenje z namenom izboljšati svet. Sodelujoči lahko pripravijo svoj projekt in ga objavijo na spletni strani ali pa se vključijo v že obstoječi projekt, ki so ga pripravili učenci iz drugih držav. Projekt poteka v angleškem jeziku.

PROJEKT EUROPEAN SCHOOLNET

Program povezuje učitelje in šole v Evropi s pomočjo vključevanja v projekte, ki nastajajo sproti, kot prispevki evropskih šol. Projekt poteka v angleškem in francoskem jeziku.

PROJEKT ASPnet (Associated Schools Project Network)

Je projekt UNESCO, kjer se borijo za pravično šolanje po celem svetu. Organizacija ima sedeže po celem svetu, tudi v Evropi, kjer omogočajo učencem, da se vključujejo v razne projekte. Vsak center UNESCO-a v Evropi ima svojo nalogo, ki predstavlja izziv za ostale šole, ki se pridružijo projektu. Projekt poteka v angleškem jeziku. UNESCO poleg projektov nudi tudi različne konference in dokumente na spletni strani, ki pripomorejo k ozaveščanju šolskih razmer po celem svetu.

PROJEKT KIDLINK

Projekt povezuje otroke po celem svetu. Preko spletne strani lahko učenci komunicirajo med seboj, gradijo osebne stike z mladimi po svetu in objavljajo in s tem urejajo spletno stran projekta. Projekt poteka v več svetovnih jezikih.

PROJEKT GLOBAL SCHOOLNET

Program povezuje učitelj in učence po svetu. Mladi se lahko vključijo v programe, ki so objavljeni na spletni strani in tako pričnejo s sodelovanjem. Namen programa je izmenjava znanj, da razvijajo komunikacijske sposobnosti, timsko delo in sodelovanje, motivacijo za delo in razumevanje svetovnih kultur.

PROJEKT EVROPSKA ŠOLA

Projekt Evropske šole omogoča sodelovanje šol predvsem na temo e-novinarstva in glasbenih projektov. Spodbuja sodelovanje med učenci in učitelji, razvijanje novih konceptov in pripomočkov, podpiranje profesionalne orientacije. Predvsem pa si prizadeva ohraniti oz. izboljšati učencem in učiteljem prijazno šolsko okolje.

PROJEKT JEZIKOVNE POČITNICE

Projekt omogoča življenje otrok iz drugih držav pri vrstnikih iz slovenske šole. Otroci so na obisku 14 dni, ob tem pa se udeležujejo raznih delavnic in izletov, ki jih pripravi šola. Otroci med seboj ustvarijo tesne osebne stike, obenem pa skozi zabavo spoznavajo tuji jezik in se učijo veliko novih stvari. Na OŠ Grm izvajajo ta projekt že od leta 1990, kjer vsako leto šolo obiščejo otroci iz avstrijske Koroške.

1.3 Metoda dela

Odločanju se v življenju praktično ne moremo izogniti. Odločitveni problemi so zelo različni in posegajo v vsakdanje zasebno in poslovno življenje. Problem odločanja je tako pomemben, da se z njim ukvarja vrsta znanstvenih področij in disciplin, tako družboslovnih kot naravoslovnih (Krapež, Rajkovič, 2003).

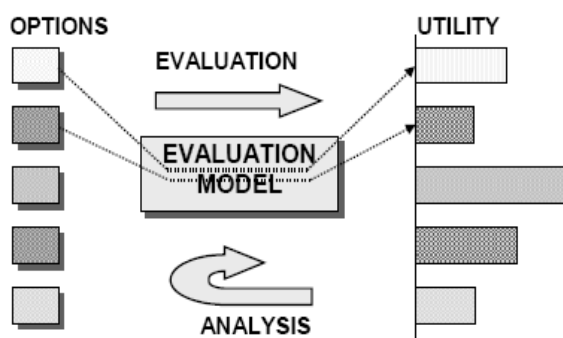
Odločanje običajno definiramo kot izbiro ene izmed več variant, alternativ, možnosti oziroma različic. Izbrati želimo tisto alternativo, ki najbolj ustreza našim ciljem (Bohanec, 2006).

Teorija večparameterskega odločanja nudi formalno osnovo izgradnji modela, ki temelji na razgradnji odločitvenega problema na manjše podprobleme. Temeljni problem je povezovanje ocen po posameznih parametrih s postopkom združevanja, da dobimo končno oceno variante. Izpeljana vrednost je nato osnova za izbor najustreznejše variante.

Drevo odločanja je orodje namenjeno izbiri med različnimi smermi delovanja. Pomaga, da sprejmemo najboljšo odločitev na podlagi sedanjih informacij in najboljših ugibanj.

Vrednotenje variant pri večparameterskem odločanju poteka na osnovi večparameterskega odločitvenega modela. Model temelji na izbranem seznamu kriterijev, parametrov, spremenljivk oz. dejavnikov, ki jih želimo v postopku upoštevati. V situacijah, kjer nastopa veliko kriterijev, ki vplivajo na odločitev, so večparameterski modeli tako zelo pomemben pripomoček za podporo pri odločanju.

Samega problema sem se lotila najprej z izpisom kriterijev, nato pa sem na podlagi teh izdelala drevo kriterijev.

Slika 1: Odločitveno modeliranje na podlagi ocenjevanja kriterijev (Bohanec M., Rajkovič V., 1999)

Predlagani večparameterski model je izdelan s pomočjo računalniškega programa Dexi. Program je namenjen vsem, ki želijo z uporabo računalnika izboljšati proces odločanja. V šolah je

namenjen učencem in učiteljem kot pomoč v odločitvenih situacijah pri vseh učnih predmetih in različnih aktivnostih na šolah in izven nje.

Uporaba programa poteka po korakih: izgradnja odločitvenega modela, opis variant, vrednotenje variant in analiza rezultatov vrednotenja.

Vredana je računalniški program, za vrednotenje in analizo variant v večparameterskih odločitvenih modelih zgrajenih z lupino ekspertnega sistema Dex.

Nadgraja funkcionalnosti Dexi-ja in nekaterih drugih orodij, ki se uporabljajo pri večparameterskem odločanju. Glavne funkcije Vredane so branje datotek tipa DAX, kombinirano kvalitativno in kvantitativno vrednotenje variant, prikaz in izpis rezultatov vrednotenja variant, branje podatkov o variantah iz standardnih datotek tipa DIF in analiza variant tipa KAJ-ČE. S pomočjo analize tipa "kaj-če" lahko spremljamo spremembe rezultatov vrednotenja, ki jih povzroči smiselno spreminjanje vrednosti variant. Tako lahko pridemo do boljših in bolj natančnih rezultatov vrednotenja in s tem do boljših odločitev. Pomembne so zlasti manjše spremembe variant, ki pripeljejo do bistvenega izboljšanja rezultatov.

2 Odločitveni model

2.1 Kriteriji

Kriterije sem določila, zbrala in uredila na podlagi podatkov značilnih za posamezen projekt. Podatke sem pridobila iz spletnih strani, priročnikov in brošur posameznih projektov. Pomembnost posameznega kriterija sem določila v odstotkih, s pomočjo učiteljice, ki že sodeluje pri mednarodnih projektih.

Kot glavne kriterije sem uporabila kakovost projekta, predstavitev projekta, prednosti in koristi projekta ter sodelovanje v projektu.

Kakovost projekta sem razdelila glede na opredelitev projekta in izvedbo projekta. Kriterija opredelitev in izvedba projekta sem nato razdelila še na pod kriterije.

Pri predstavitvi projekta sem se osredotočila predvsem na spletno stran projekta, saj se projekt predstavlja predvsem preko spletne strani, saj lahko učenci pri nekaterih projektih, svoj izdelek predstavijo direktno na spletni strani projekta. Prav tako pa so pomembne tudi ostale promocije projekta, kot so razne konference, zbori in prireditve.

Pri prednostih in koristih projekta sem se osredotočila na stvari, ki naj bi jih učenci s sodelovanjem v projektu pridobili. To so predvsem pridobljena znanja kot so znanje tujih jezikov, znanje geografije, poznavanje sveta in tujih držav ter znanje o šolskem življenju in šolskem življenju v partnerskih državah, strpnost do drugih kultur in ljudi. Nato so tu še pridobljene kompetence kot so znanje uporabe novih sodobnih informacijskih tehnologij, izboljšanje komunikacije, socialne spretnosti in sposobnost timskega dela.

Kriterij sodelovanje v projektu sem razdelila na izbiro sodelovanja, kjer se delijo projekti glede na sistem sodelovanja in sicer ali lahko sodeluješ preko spletne strani ali pa delo pri projektu nadzira posebna nadzorna agencija. Pomemben je tudi način sodelovanja, kjer je od projekta odvisno ali lahko sodeluje večje število učencev, ali posamezen učenec in pa tudi, če je pri projektu možno sodelovanje s partnersko šolo iz druge države in ali se lahko učenci in učitelji tudi obiščejo s partnerskimi šolami.

2.2 Strukturiranje kriterijev

Kriteriji so razdeljeni na štiri skupine kakovost projekta, predstavitev projekta, prednosti in koristi projekta in sodelovanje v projektu.

2.2.1 OCENA MEDNARODNEGA PROJEKTA

KAKOVOST PROJEKTA – 35%

OPREDELITEV PROJEKTA – 45%

Opredelitev tem projekta – 35%

1. Teme so zelo slabo opredeljene, ni razvidno kakšne teme so na voljo pri projektu
2. Teme so slabo opredeljene, prevladuje samo ena tema
3. Teme so dobro opredeljene, več tem na voljo
4. Teme so zelo dobro opredeljene, na voljo je več tem iz različnih področij (učni predmeti, aktualne teme ipd.)

Poslanstvo projekta – 30%

1. Poslanstvo je slabo predstavljeno, ni navedeno ali pa je navedeno zelo nezanimivo
2. Poslanstvo je dobro predstavljeno, je navedeno vendar ne tako podrobno
3. Poslanstvo je zelo dobro predstavljeno, podrobno in zelo zanimivo

Področje projekta – 35%

1. Področje je slabo definirano, ni razvidno kateremu področju je projekt namenjen
2. Področje je dobro definirano
3. Področje je zelo dobro, podrobno definirano

IZVEDBA PROJEKTA – 55%

Jezikovna izbira – 25%

1. Jezikovna izbira je zelo majhna ali pa so na voljo samo tuji jeziki oz. jeziki, ki se jih otroci v šoli ne učijo
2. Jezikovna izbira je majhna, projekt je na voljo samo v angleščini in tako primeren samo za predmet angleščine
3. Jezikovna izbira je primerna, projekt je na voljo v angleščini in prav tako v slovenščini, kar je zelo primerno za osnovno šolo
4. Jezikovna izbira je zelo primerna, projekt je na voljo v slovenščini in v ostalih tujih jezikih

Uporaba IKT – 40%

1. Projekt ne spodbuja porabe IKT, projekt se izvaja brez uporabe IKT
2. Projekt delno spodbuja uporabo IKT, projekt se delno izvaja z uporabo IKT

3. Projekt spodbuja uporabo IKT, projekt se izvaja predvsem z uporabo IKT

Rezultati projekta – 20%

1. Rezultati projekta so slabo opredeljeni oz. niso opredeljeni
2. Rezultati projekta so dobro opredeljeni, izvajalci projekta so seznanjeni kakšni morajo biti rezultati
3. Rezultati projekta so že v naprej zelo dobro opredeljeni, izvajalci projekta so natanko seznanjeni kakšni so končni rezultati

Izdelki projekta – 15%

1. Izdelki projekta so slabo definirani, izvajalci ne vedo kašen mora biti končen izdelek
2. Izdelki projekta so dobro definirani, izvajalci so seznanjeni s tem kakšen mora biti izdelek ob zaključku projekta
3. Izdelki projekta so že v naprej zelo dobro definirani, izvajalci projekta so natanko seznanjeni kakšen naj bi bil izdelek ob zaključku projekta

PREDSTAVITEV PROJEKTA – 20%

CELOSTNA UREJENOST SPLETNE STRANI – 70%

Slike – 20%

1. Spletna stran ne vsebuje slik, ki bi pripomogle k lepši predstavitvi projekta
2. Spletna stran je obogatena z nekaj slikami, pripomore k lepši predstavitvi projekta
3. Spletna stran je obogatena s slikami, slike iz različnih misij, konferenc in predstavitev projektov, pripomore k zanimivi predstavitvi projekta

Razumljivost podatkov – 40%

1. Podatki na spletni strani so precej nerazumljivi, jih je težko najti ali pa so nerazumljivo napisani v tujem jeziku ali pa jih je zelo malo
2. Podatki na spletni strani so delno razumljivi, v tujem jeziku, jih je malo vendar razumljivo
3. Podatki na spletni strani so razumljivi v slovenskem ali angleškem jeziku, samo najpomembnejši podatki

Smiselnost povezav – 20%

1. Povezave so nesmiselne, ne prikaže se tisto kar bi želeli, težko je najti iskane podatke, povezave so nerazumljive
2. Povezave so primerne, nekatere povezave so nerazumljive
3. Povezave so smiselne, lahka pot do želenih podatkov, povezave so razumljive in pravilne

Urejenost besedila – 20%

1. Besedilo ni urejeno, daje slab zgled strani, podatke je težje izbrati, besedilo ni razumljivo
2. Besedilo je primerno urejeno, nekateri podatki se težje razberejo, daje primeren zgled strani
3. Besedilo je urejeno, daje dober zgled strani, podatki so lahko razberljivi

OSTALE PROMOCIJE PROJEKTA – 30%

PREDNOSTI IN KORISTI PROJEKTA –30%

PRIDOBLEJENA ZNANJA – 50%

Tuji jeziki – 40%

1. S sodelovanjem pri projektu se naj ne bi naučili nobenega tujega jezika
2. S sodelovanjem pri projektu se naj bi naučili en ali dva tuja jezika
3. S sodelovanjem pri projektu se naj bi naučili več kot dva tuja jezika

Geografska znanja – 30%

1. S sodelovanjem pri projektu naj ne bi pridobili nič geografskega znanja
2. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili nekaj geografskega znanja, vendar ni poudarka na le-tem
3. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili veliko geografskega znanja

Etnična spoznanja – 30%

1. S sodelovanjem pri projektu naj ne bi pridobili nič znanja o drugih kulturah in ljudeh
2. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili nekaj znanja o drugih kulturah in ljudeh, vendar ni poudarka na le-tem
3. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili veliko znanja o drugih kulturah in ljudeh

PRIDOBLEJENE KOMPETENCE – 50%

Znanje uporabe IKT – 44%

1. S sodelovanjem pri projektu naj ne bi pridobili nič znanja o uporabi IKT, ni poudarka na spoznavanju le-te
2. S sodelovanjem pri projektu, naj bi pridobili nekaj znanja o uporabi IKT, vendar ni poudarka na spoznavanju le-te
3. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili veliko znanja o uporabi IKT, velik poudarek na uporabi le-te

Vrine komunikacije – 12%

1. S sodelovanjem pri projektu naj ne bi pridobili nič komunikacijskih spretnosti, ni poudarka na komuniciranju z ljudmi
2. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili nekaj komunikacijskih spretnosti
3. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili veliko komunikacijskih spretnosti, velik poudarek na komuniciranju z ljudmi

Socialne spretnosti – 18%

1. S sodelovanjem pri projektu naj ne bi pridobili nič socialnih spretnosti, ni poudarka na delu z ljudmi
2. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili nekaj socialnih spretnosti
3. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili veliko socialnih spretnosti, velik poudarek na delu z ljudmi

Sposobnost timskega sodelovanja – 26%

1. S sodelovanjem pri projektu naj ne bi pridobili nič sposobnosti za timsko sodelovanje, poudarek je na individualnem delu
2. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili nekaj sposobnosti za timsko sodelovanje
3. S sodelovanjem pri projektu naj bi pridobili veliko sposobnosti za timsko sodelovanje, velik poudarek na timskem delu

SODELOVANJE PRI PROJEKTU – 15%

IZBIRA SODELOVANJA – 45%

Sodelovanje preko spletne strani – 52%

1. Sodelovanje preko spletne strani ni mogoče
2. Sodelovanje preko spletne strani je mogoče, vendar delno, preko spletne strani potekajo samo manjše debate, ni pa možnosti objave končnih izdelkov projekta
3. Sodelovanje je možno samo preko spletne strani, vsi končni izdelki projekta se objavijo na spletni strani

Sodelovanje preko nadzorne agencije – 48%

1. Sodelovanja preko nadzorne agencije ni
2. Delno sodelovanje preko nadzorne agencije, ostalo preko spletne strani
3. Sodelovanje je mogoče samo preko nadzorne agencije

NAČIN SODELOVANJA – 55%

Sodelovanje skupine učencev – 25%

1. Pri projektu ne sodelujejo učenci kot skupina
2. Pri projektu sodelujejo učenci kot skupina, lahko pa tudi posamezno

3. Pri projektu sodelujejo učenci kot skupina, poudarek na timske delu

Povezovanje posameznih učencev – 23%

1. Projekt ne omogoča individualnega sodelovanja
2. Projekt delno omogoča individualno sodelovanje
3. Projekt omogoča individualno sodelovanje in povezovanje posameznih učencev

Partnerstvo – 35%

1. Projekt ne omogoča sodelovanja s partnerskimi šolami
2. Projekt delno omogoča sodelovanje s partnerskimi šolami
3. Projekt podpira sodelovanje s partnerskimi šolami

Mobilnost – 27%

1. Projekt ne omogoča mobilnosti med partnerskimi šolami
2. Projekt delno omogoča mobilnost med partnerskimi šolami
3. Projekt podpira mobilnost in izmenjavo s partnerskimi šolami

Drevo kriterijev

Kriterij	Opis
Ocena mednarodnega projekta	Vrednotenje projekta z oceno od zelo slabe do odlične
Kakovost projekta	Na kakšen način, kako in koliko podatkov nudi določeni projekt
Opredelitev projekta	Kako je projekt predstavljen, opredeljen
Opredelitev tem projekta	Kakšne so teme, ki so na razpolago pri projektu, kako so predstavljene, opredeljene
Poslanstvo projekta	Kakšno je poslanstvo projekta, ali ima jasne cilje in namene, kako je definirano
Področje projekta	Kako je definirano področje, ki naj bi ga projekt zavzemal
Izvedba projekta	Kakovost, razumljivost, odločnost izvedbe projekta
Jezikovna izbira	Kakšna je jezikovna izbira
Uporaba IKT	Kakšna je stopnja podpore uporabi IKT
Rezultati projekta	Kakšni so rezultati projekta, razumljiva opredeljenost rezultatov projekta
Izdelki projekta	Kakšni so končni izdelki in kako dobro so definirani in opredeljeni
Predstavitve projekta	Kakovost predstavitve projekta
Celostna urejenost spletne strani	Način delovanja, urejenosti in izgled spletne strani
Slike	Urejenost, ustreznost in kvaliteta slik
Razumljivost podatkov in navodil	Ali so podatki in navodila na spletni strani razumljivi
Smiselnost povezav	Povezave z drugimi sestavki ali sorodnimi spletnimi stranmi
Urejenost besedila	Način urejenosti besedila
Ostale promocije projekta	Količina in kvaliteta promocije projekta
Prednosti in koristi projekta	Pozitivne pridobitve s sodelovanjem
Pridobljena znanja	Količina pridobljenega znanja
Tuji jeziki	Pridobljeno znanje tujih jezikov
Geografska znanja	Pridobljena znanja o geografiji
Etnična spoznanja	Pridobljena etnična spoznanja
Pridobljene kompetence	Količina pridobljenih kompetenc
Znanje uporabe IKT	Količina pridobljenega znanja uporabe IKT
Vrline komuniciranja	Pridobljene komunikacijske vrline
Socialne spretnosti	Pridobljene socialne spretnosti
Sposobnost timskega sodelovanja	Pridobljene sposobnosti timskega sodelovanja
Sodelovanje pri projektu	Način in možnosti sodelovanja
Izbira sodelovanja	Koliko izbire sodelovanja je na voljo
Sodelovanje preko spletne strani	Možnost sodelovanja preko spletne strani
Sodelovanje preko nadzorne agencije	Možnost sodelovanja preko nadzorne agencije
Način sodelovanja	Izbira načina sodelovanja pri projektu
Sodelovanje skupine učencev	Možnost sodelovanja skupine učencev
Povezovanje posameznih učencev	Možnost sodelovanja tudi posameznika
Partnerstvo	Možnost sodelovanja s partnersko šolo
Mobilnost	Možnost mobilnega sodelovanja

Slika 2: Drevo kriterijev - Mednarodni projekti

FUNKCIJE KORISTNOSTI

Funkcija koristnosti določa koristnost variant na osnovi posameznih parametrov, določajo medsebojni vpliv na vrednost. Ob določitvi vsaj dveh odločitvenih pravil ob upoštevanju določenih uteži program sam izračuna vrednost agregirane funkcije.

Izmed glavnih kriterijev pri ocenitvi posameznega projekta ima največjo izločilno vrednost sama kakovost mednarodnega projekta. To pomeni kako so opredeljene teme, področja in poslanstvo projekta. Pomembne pa so tudi prednosti in koristi, ki naj bi jih učenci in učitelji s sodelovanjem pridobili. Predvsem znanja in kompetence.

Pri predstavitvi projekta je predvsem pomembna spletna stran projekta, kako je urejena in kakšne funkcije omogoča.

Pomemben dejavnik pri sami izbiri projekta pa je tudi samo sodelovanje pri projektu, pri tem pa je mišljeno predvsem na kakšen način lahko učenci in učitelji sodelujejo in kakšne so dodatne možnosti sodelovanja.

3 Opis variant

Variante so doseženi kriteriji posameznih različno ocenjenih projektov. Pri variantah sem se osredotočila na devet mednarodnih projektov. Nekateri so bolj, nekateri manj znani. Projekte še nikoli niso zbrali in jih med seboj primerjali in ocenjevali. Zato je tudi namen ocenjevanja projektov toliko bolj pomembnejši. Učitelji in učenci bodo s tem uvideli, koliko projektov imajo dejansko na voljo. Projekti so precej raznoliki, vendar so si nekateri tudi podobni.

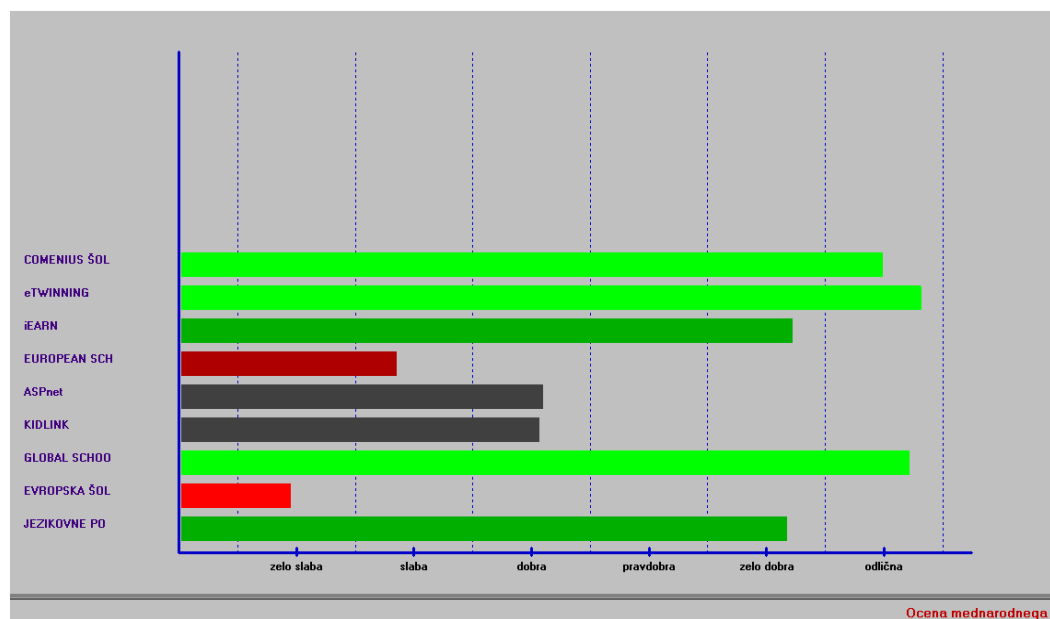
Projekti so vneseni v program Dexi in Vredana.

4 Rezultati vrednotenja

4.1 Opis rezultatov

Izmed vseh variant najbolj izstopajo projekti eTwinning, Global Schoolnet in Comenius šolska partnerstva. Projekti so bili ocenjeni odlično. Projekta Jezikovne počitnice in iEarn sta ocenjena z zelo dobro oceno. Z dobro oceno sta ocenjena projekt ASPnet in Kidlink. Projekt European schoolnet je ocenjen s slabo oceno. Nezadovoljivo pa je bil ocenjen le projekt Evropska šola.

Ker so v Dexi – ju rezultati ocenjenih projektov precej izenačeni, so rezultati vrednotenja v Vredani pokazali bolj natančne rezultate. Izkazalo se je, da je najbolj primeren projekt eTwinning, ki izpolnjuje skoraj vse kriterije maksimalno. Malo slabše je ocenjen projekt Global Schoolnet, takoj za njim pa je projekt Comenius šolska partnerstva. Projekta iEarn in Jezikovne počitnice sta zelo izenačena in sicer ocenjena z zelo dobro oceno. Projekta Kidlink in ASPnet sta na ocenjena dobro oceno, saj tudi izpolnjujeta kriterije primerne za dobro oceno. Projekt ASPnet je ocenjen malenkost bolje. Projekt European schoolnet je ocenjen s slabo oceno, je pa že na meji med slabo in zelo slabo ocenjenimi projekti.

Slika 3: Rezultati vrednotenja Vredana – Ocena mednarodnega projekta

4.2 Analiza in razlaga predlagane odločitve

Rezultati kažejo, da so vrednosti kriterijev in uporabljene funkcije koristnosti ustrezni. Končna ocena je v skladu s pričakovanji. S pomočjo vrednotenja kriterijev bistveno lažje ocenimo projekt. H končni oceni sta najbolj prispevala kriterij kakovost projektne naloge, ki zajema velik del ocene projekta ter kriterij prednosti in koristi projekta, ki pa je prav tako zelo pomemben kriterij, saj si učitelji kot tudi nosilci projekta najbolj prizadevajo, k uresničevanju le-teh. Za odlično oceno je bilo potrebno izpolniti vse kriterije z največjo vrednostjo, z manjšimi odstopanji. Tako je bil najbolje ocenjen projekt eTwinning, ki maksimalno izpolnjuje vse dane kriterije in si je tako zagotovil najboljšo oceno. Ker imata kriterija kakovost projekta in prednosti in koristi projekta približno enako pomembnost, je moral projekt za zelo dobro oceno zadovoljiti vsaj enega od kriterijev maksimalno, drugega s srednjo vrednostjo, ostala dva kriterija pa morata biti prav tako zelo dobro izpolnjena. Za prav dobro oceno, bi bilo potrebno kriterije, ki imajo manjšo vrednost izpolniti s povprečnimi vrednostmi in vsaj en odločilni kriterij izpolniti z zelo dobro vrednostjo. Za dobro oceno, ki sta jo prejela projekta ASPnet in Kidlink, je potrebno izpolniti vse kriterije s povprečno vrednostjo, samo en kriterij je lahko izpolnjen rahlo slabše, vendar ne sme biti odločilen.

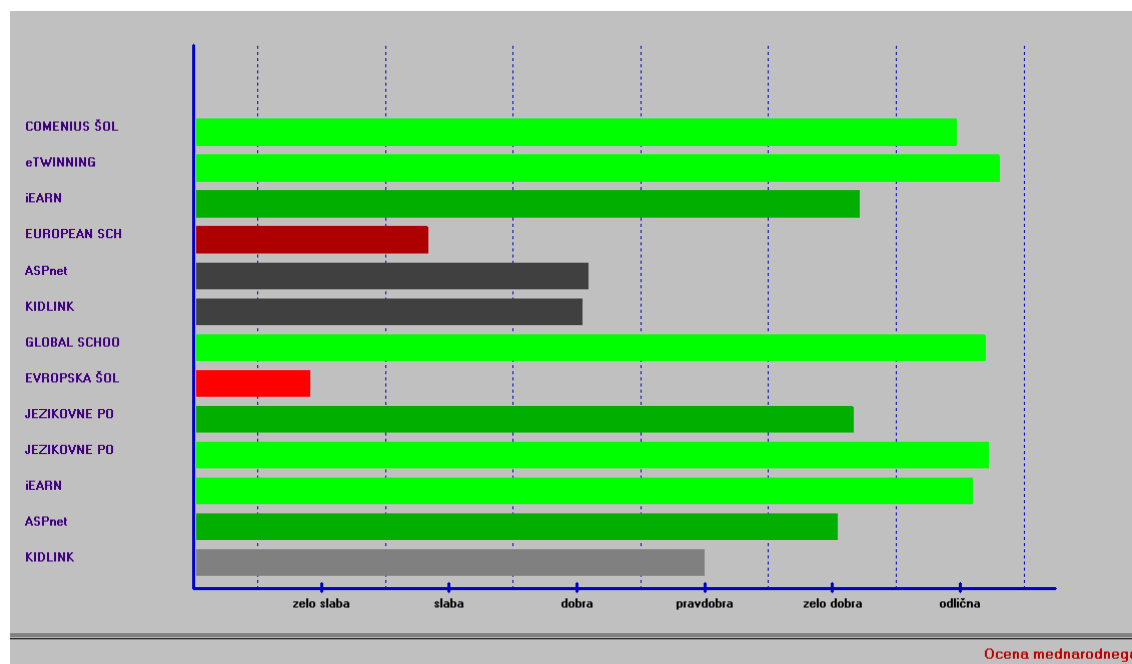
Kaj – če analiza:

Če bi pri projektu Jezikovne počitnice izboljšali predstavitev projekta in pripravili spletno stran bi bil projekt ocenjen odlično. Če bi bil projekt iEarn tudi v slovenskem jeziku in bi bolj poudarili uporabo IKT, bi bil prav tako ocenjen odlično.

Če bi pri projektu ASPnet naredili bolj atraktivno spletno stran, bi lahko projekt prejel zelo dobro oceno. Pri projektu Kidlink bi morali za boljšo oceno predvsem narediti bolj privlačno spletno stran, saj je projekt sedaj ocenjen z dobro oceno, tako pa bi lahko prejel celo prav dobro oceno.

Variante se razlikujejo med seboj predvsem v kakovosti. Na izboljšanje ocene pa vpliva že sprememba kriterija predstavitev projekta, medtem ko so si pri prednostih in koristih in pri načinu sodelovanja precej podobne.

Glede na končno vrednotenje variant v Vredani, učitelj vidi kateri projekt ima največjo kakovost, prinaša največ znanj in kompetenc in ima veliko načinov za sodelovanje.

Slika 4: Ocena mednarodnega projekta (kaj – če analiza)

5 Zaključki

5.1 Ocena učinkov

Končni rezultat reševanja problema je predvsem oblikovanje seznama kriterijev pri ocenjevanju mednarodnih projektov. Na podlagi kriterijev, ki so slabo, dobro ali delno zadovoljeni, naj bi učitelj pridobil vse potrebne informacije o vrednosti projekta, ki naj bi mu pomagala pri izbiri projekta.

Novi učni načrti, nove učne metode in smernice čedalje bolj temeljijo na upoštevanju učenčevih interesov. Tudi učitelji se vedno bolj zavedajo koristi vključevanja učencev in učiteljev v razne projekte, saj se zavedajo kakšne koristi prinaša vključevanje v le-te. S pomočjo projektov učitelji spoznajo nove učne metode obenem pa krepijo interdisciplinarne pristope k poučevanju in učenju. Učenci pa pridobijo večjo motivacijo za učenje, saj se učijo na podlagi lastnega zanimanja.

Kot je že omenjeno pri sami predstavitvi problema, se učitelji ne poglobljajo v iskanje novih projektov, ampak se najraje oprimejo tistega, ki jim je že poznan, čeprav ga ne preučijo dovolj podrobno.

Učitelji bi morali v proces iskanja in izbiranja projekta vključiti tudi učenčeve želje in zanimanja. S pomočjo teh poiskati projekt in ga oceniti s pomočjo odločitvenega modela. Naloga učitelja je seznaniti se z vsemi variantami in jih nato oceniti kot primerne ali neprimerne. Vse to pa lahko pri svojem delu uresničujejo, če imajo dobro izdelane kriterije. Priporočeni so tudi vprašalniki s pomočjo katerih bi izvedeli učenčeve interese.

V diplomskem delu sem poskušala zajeti vse kriterije, ki so pomembni pri ocenjevanju določenega projekta. S pomočjo modela ocenjevanja pa sem predstavila nov, preprost in natančen način izbire najbolj primerne projekta, ki bo olajšal delu učitelju, ki se spopada s takimi problemi.

Cilji odločitvenega procesa so tako doseženi, saj sem model preizkusila za ocenjevanje konkretnih mednarodnih projektov.

Pogoji za uvedbo

Na prvem mestu je najbolj pomembno splošni interes šole za vključevanje v mednarodne projekte. Najbolj je pomembna volja in prizadevnost učiteljev, posledično, ob vključitvi v projekt, pa tudi volja učencev. Zato je pomembno, da se odločijo za najbolj primeren projekt. Pomemben je tudi interes učitelja za uporabo IKT in njegovo zavedanje, kakšne koristi mu prinese uporaba te in kako mu to olajša delo. Pomembno je, da ta odločitveni model, spodbudi učitelja k raziskovanju, iskanju in ocenjevanju novih projektov.

Možnosti nadaljnega razvoja

Model bom predstavila učiteljem, ki se ukvarjajo z izbiranjem in vodenjem projektov in jih poskušala navdušiti za uporabo IKT pri odločanju. V primeru, da bi bili učitelji seznanjeni z novim projektom, bi lahko tega brez težav preverili in ugotovili ali je primeren za izbiro ali ne. Obenem pa bodo že s samo predstavitvijo modela, spoznali veliko novih projektov, ki so v diplomski nalogi predstavljeni kot variante pri ocenjevanju in tako bodo lahko tudi sami primerjali nekatere projekte, ki se bodo zdeli najbolj zanimivi njim in kasneje, ko bodo zbrali dovolj informacij, tudi učenem.

Dobrodošlo pa bi bilo tudi sprotno dopolnjevanje kriterijev in zalog vrednosti v programu Dexi, saj bi se učitelji nenehno seznanjali z novimi pomembnimi lastnostmi projektov.

Literatura in viri

Knjige:

- Bohanec, M. (2006) Odločanje in modeli, DMFA- Založništvo, Ljubljana
- Jereb, E., Bohanec M., Rajkovič, V. (2003) DEXi – Uporabniški priročnik, Moderna organizacija, Kranj
- Krapež, A., Rajkovič, V. (2003) Tehnologije znanja pri predmetu informatika, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana
- Marinšek, R., (2005) eTwinning ali kako pripraviti in voditi mednarodni projekt v šoli, CMEPIUS, Ljubljana

Poročila, interni dokumenti:

- CMEPIUS (2006) Publikacije in promocijsko gradivo: Vseživljenjsko učenje, Izobraževanje in kultura, Ministrstvo za šolstvo in šport.
- CMEPIUS (2006) Pripomočki za prijavo – priročniki, vodniki, navodila: Mednarodni projekti v šoli – priročnik za ravnatelje, Izobraževanje in kultura, Ministrstvo za šolstvo in šport.
- CMEPIUS (2008) Publikacije in promocijsko gradivo: Zloženka Comenius, Izobraževanje in kultura, Ministrstvo za šolstvo in šport.
- CMEPIUS (2008) Pripomočki za prijavo – priročniki, vodniki, navodila: Comenius priročnik za šole, Izobraževanje in kultura, Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Rajkovič, V. (2002) Zapiski predavanj: Proces odločanja.

Spletne strani:

- ASPnet - Associated Schools Project Network: <http://www.unesco.org/en/education>, 7. julij 2009
- Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS): <http://www.cmepius.si>, 18. junij 2009
- DEXi prospekt. <http://lopes1.fov.uni-mb.si>, 3. julij 2009
- eTwinning portal: <http://www.etwinning.net/sl/pub/index.htm>, 18. junij 2009
- European Schoolnet: <http://www.eun.org/portal/index.htm>, 19. junij 2009
- Evropska komisija, Direktorat za izobraževanje in kulturo: http://ec.europa.eu/index_sl.htm, 19. junij 2009
- ESP – Projekt Evropske šole: <http://www.espnet.eu/>, 19. junij 2009
- Global SchoolNet Foundation: <http://www.globalschoolnet.org/index.cfm>, 19. junij 2009
- iEARN - International Education and Resource Network: <http://iearn.org>, 19. junij 2009
- Kidlink: <http://www.kidlink.org/kidspace/index.php>, 19. junij 2009
- Osnovna šola Grm, Novo mesto: <http://www.osgrm.si/>, 14. junij 2009
- UNESCO: <http://portal.unesco.org/en/ev>, 19. junij 2009
- Večparameterski odločitveni modeli, Bohanec, M., Rajkovič, V.: <http://www-ai.ijs.si/MarkoBohanec/org95/index.html>, 18. junij 2009
- Wikipedia, prosta enciklopedija: http://sl.wikipedia.org/wiki/Osnovna_šola, 10. julij 2009